A°. 1802. N°. 113

BINNEN- LANDSCHE BATAAFSCHE COURANT.

SATURDAG Den 18 SEPTEMBER.

BATAAFSCHE REPUBLYK

GRONINGEN *den* 13 *September*, Tot Praesident van het Departementaal Bestuur van *Groningen* is verkoozen *J. H. Siccama*. Tot Praesident van het eerste Departement *E. J. Lewe*; tot Praesident van het tweede *J. H. Siccama*.

MIDDELBURG *den* 14 *September*. Den 12. deezer is een tweemast Hoeker en een *Papenburger* Kof uit Zee naar *Braband* gezeild: den volgenden dag is van hier naar 't Kasteel van *Rammekens* gebragt, 't Fregatschip *de Factor*, gedestineerd naar *Esfequebo* en *Demerary*.

DORDRECHT *den* 15 *September*. In het laatst der afgeloopen week heeft men in en binnen den omtrek van deeze Stad een meer dan gewoon voorbeeld gezien van stoutheid by eenen misdaadiger, doch ook tevens van kloekmoedigheid in een der Dienaaren van het Gerecht. Tweemaalen was de eerstgemelde op 11. Vrydag door Stadsdienaaren aangehouden, doch ook tweemaalen hun ontsnapt, door teikens een Pistool op hen te losfen, en zig vervolgens, by den toeloop, welke zulks veroorzaakte, onder het volk te redden. Dien zelfden nagt was hy vermeetel genoeg eene inbreuk en diefstal aan boord van een Beurtschip in een onzer Havens te doen, en gelukkig genoeg om met het geit elene tot buiten de Stad te ontkoomen. Reeds had hy het dorp *Alblas* bereikt, toen hy door eenen Dienaar van Zuidholland, *Jan Franken* genaamd, ontmoet werdt. Offchoon deeze van het naags te vooren binnen onze Stad gebeurde niets wist, baarde echter het voorkomen van den misdaadiger by hem eenig vermoeden. Hy vraagde dus naar deszelfs pas. In plaats van antwoord, haalde de rover op nieuw zyn pistool uit, drukte het op den Gerechtsdienaar los, en bragt hem werkelyk eene wonde in den buik toe. Desniettegenstaande greep deeze hem aan, en ontwrong hem, al worstelende, agtereenvolgends een mes en nog twee scheermesfen, met welken hy den hem vasthoudenden Dienaar poogde aftemaaken, tot dat eindelyk eenige menschen, op het gerugt toeschietende, den misdaadiger hielpen overmeesteren, binden, en vervolgens gevangelyk alhier binnen brengen.

AMSTERDAM *den* 16 *September*. Den 14. deezer zyn in *Texel* binnen gekomen J. G. Lofewits, *de Emanuel*, van Cadix. J. Hal, *Nancy*, van Archangel. J. Jack, *Louisa Henrietta*, en O. S. Dahl, *de Jonge Lydia*, van Londen. J. Vos, *de Vr. Catharina*, van Alicanten.

't Engelsch Oorlogs Fregat *de Diamond*, is, na deszelfs geschut te hebben gelost, van agter de droogte de Laan op de Rhede gekomen.

Den 7. September, hebbende Goudstaart N. Oosten 7 mylen, in goeden staat gepraaid N. Wesels van Libau naar Lisabon zeilende. — Uitgezeild O. O. van der Ziel, *de Reyziger*, en J. Thomsen, *Caroline Elisabeth*, naar de Oostzee. W. Gibson, *de Junn*, naar Newcastel. H. Nannes, *Expeditie*, naar Memel. O. M. Puit, *Maria Wilhelmina*, naar Noorwegen. De wind Z. West.

Den 13. deezer in 't *Vlie* niets binnen gekomen. De Schepen gisteren gemeld, zyn V. Berends, *de Hoffnung*, van St. Andero. O. Hildriks, *'t Goede Begin*, uit Noorwegen. — Niets uitgezeild, de wind 't Compas rond.

Den 15. deezer in *Texel* binnen gekomen G. Martensz, *de Jacobus*, van Sicilien. C. van Zouw, *Sophia Petronella*, van Cadix. A. Oudshaard, *de Verwagting*, en T. C. van der Plas, *de 2 Gebroeders*, van Londen. T. Jamesson, *Mitle*, van Arcnangel. — Niets uitgezeild. Gisteren zyn nog naar Zee gezeild J. Blok, *de Jonge George*, naar de Kaap de goede Hoop. H. Hildes, *Susanna Jenkina*, naar Londen. J. Reynolds, *Roendail*, naar Hull. De wind W. N. West.

Den 14. deezer in 't *Vlie* niets binnen gekomen. Binnen gaats ten Anker één Fregat, 2 Brikken en 38 Galjas, de naamen onbekend. — Uitgezeild O. E. Visser, *Joffr. Maria*, naar Riga. C. Biorkland, *Anna Johanna*, naar Stokholm. F. Zummerman, *Succes*, naar Pillau. J. C. Munds, *Justina Wilhelmina*, M. Kahler, *de Samuel*, en J. Casper, *Leopoldus*, naar Stettin. H. Jansen, *'t Fortuin*, naar Reval. A. Wiering, *Johan & Elisabeth*, naar Koppenhagen. H. Heeren, *Zeylmaker*, E. Davidsen, *Jeane*, E. Siebolts, *Anna Maria*, D. D. Minne, *Triton*, J. Mammen, *de Jonge Jan Schaen*, J. J. Kardas, *de Vr. Anna*, H. Priem, *de Vr. Geertruida*, J. Swart, *de 3 Vrienden*, J. B. de Boer, *de Vr. Harmanna*, R. J. Kuyper, *de Vr. Martha*, Abelis, *Cornelis*, A. Arends, *Goede Trouw*, H. Oltman, *Johanna*, en T. H. de Boer, *Dependent*, naar de Oostzee. N. Jensen, *Carolina*, van Gottenburg. J. O. Visser, *de Jonge Uldriks*, T. P. Veen, *de jonge Albert*, en W. Pieters, *de 3 Gebroeders*, naar Noorwegen. Hier onder de Schepen den 10. deezer gemeld. De wind Z. Z. West.

Van *Amsterdam* zyn gearriveerd: te Udewald, Joh. Jac. Ljungberg, *Anna Maria*; te Pernau, Eerde J. Postma, *de jonge Pompeus*.

Van *Enkhuizen* is den 9. deezer te Hamburg gearriveerd C. J. Balster.

Van *Zierikzee* is gearriveerd te Archangel, Adriaan van der Musel, *Mercurius*.

Van *Cadix* is den 17. Augusty naar Amsterdam vertrokken, Cornelis van der Zouw, *Sophia Petronella*.

Kapt. Hans Harmes, van *Archangel* in 16 dagen in *Texel* gearriveerd en aan deze stad gekomen, rapporteert, dat op het Kruis Eiland in de WitteZee op strand geraakt is: het Schip *Corona*, gevoerd by Kapt. Roelof Muring, van Archangel herwaards gedestineerd; de Kapt. was te Archangel gekomen om adistentie te zoeken.

In een brief van *Coppenhagen* van den 28 passato wordt gemeld, dat de Thee, welke gebleven is op het Schip *Haabet*, Kapt. Hans Mortensen Hoffen, van Coppenhagen naar Antwerpen gedestineerd, en by Ringkioping gestrand, aerladen is in het Schip *de jonge Johanna* Kapt. Laurids Nielsen Lauridsen, het welk den 24 Augustus gereed lag, om te verrekken.

Kapt. Daniel Maas, voerende het Schip *de jonge Fredrick*, van Riga in de Maas gearriveerd, levert de Rogge beschadigd uit; de Haver is gezond.

Te *Penzance* is, na gestooten te hebben, binnengebragt, het Schip *Salisbury*, Kapt. Eduard Humphry, van hier naar Bristol gedestineerd.

Te Havre is lek en beschadigd binnengeloopen, het Schip *Maria Augusta*, Kapt. Richard Toucher, van St. Thomas herwaards gedestineerd; moet losfen om te repareeren.

Den 5 dezer is, 34 mylen W. Z. W. van Heisant, in goeden staat gepraaid, het Schip *Jacobinen*, Kapt. Mathias Fredrich, naar de Kust van Guinea gedestineerd.

De prys der Fondsen te *Parys*, op den 11. September, was als volgt: 5. pCt., 50. francs 55. cent. Bons van 't 7. jaar, 55. fr. Bons van het 8. jaar, 92. fr. 57. cent. Bons van rembourfement 2. fr. 55. cent. Actien van de Bank 1175. fr.

De Actien te *Amsterdam* op den 16. September zyn als volgt: Oost alhier 98; India 207¼; Engelsche Bank 187¼; Zuid-zee 74½; 3 pCt. Geconf. Ann. 69¼; 4 pCt. Geconf. Ann. 87½; alle op November.

De Cours van de WISSEL van Donderdag den 16. September is: op Madrid 88; Bilbao 88½; Cadix 87½, Sivilien 87½; Lisboa 46⅞; Venetien —; Livorno 92¼; Genua 85½; alle op uso. Parys op zigt, geen prys; dito op 2 uso 53½; Bourdeaux op 1 uso, geen prys; dito op 2 uso 53¼; Londen op 2 uso *f* 10: 17½; dito op zigt *f* 10: 19½; Hamburg vista 35⅜; dito op 2 m. 34 7/16; Breslau 6 w. dato —; Weenen 6 w. dato 27; Rotterdam ⅜. — De Agio van de Bank 4⅛ à 3/16.

De pryzen der EFFECTEN op den 16. deezer zyn: Bataafsche Rescriptien, betaalbaar 1802., 98½ a 98¾. Dito 1803, 92¼ a 93. Dito 1804, 89 a 89½. Dito, betaalb. na den Vreede, 67¾ a 68. 2½ pCt. Geforc. van 1795 en 1796, 42½ a 43. 5 pCt. Vrywillig —, 74 a 74½. 5 pCt. Vrywillig 1800, 85½ a 86. 3 pCt. Nationaale Schuldbrieven, 50 a 50¼. 3 pCt. dito Losrenten, 53 a 53½. 3½ pCt. dito Losrenten, 61 a 61¼. 3½ pCt. Hessing 1801, 57¾ a 58. 3 pCt. Treforie deezer Stad 1802, geen prys. 4 pCt. Gelderf. Schaverg 56¾ a 57¼. 4 pCt. Brab. dito, 56¾ a 57¼. 5 pCt. Obl. Rusland, 89½ a 90. 5 pCt. Dito Weenerb., 83¾ a 84¼. 4 pCt. dito dito, 70¾ a 71½. Beleenb. Geld —. 5 pCt. Tiers consolidés, 49½ a 49½. 4 pCt. op de Nat. Domeinen, 70 a 70¼. Loten *f* 286, 8, 303, 5. Certificaten 11. a 12.

DE HAGE *den* 17 *September*. Van wege den Hoofdschout deezer Residentie, is aan de Kasteleins van Koffy-huizen, Logementen en Herbergen bevolen, om, op Zon- en Feestdagen, het Tabak-rooken voor hunne deuren en buiten hunne vengsters niet meer te veroorlooven.

By het Gedeputeerd Bestuur van *Holland* zal aanstaanden Maandag voor 14 dagen presideeren *M. T. Roëll*.

STAATS-BEWIND.

DE HAGE *den* 17 *September*. Het 2de Battaillon Artillerie marcheert op morgen uit den *Haag* naar *Breda*, van waar het 1ste Battaillon Artillerie op den 23 dezer naar herwaards marcheert.

By Besluit van het Staatsbewind van 10. deezer is aan *C. L. Lauer*, gew. Luitenant by de Artillery Veld- en Transport-trein, het persioen als 2de Luitenant à *f* 350 toegelegd.

By dat van 13 deezer is aangesteld: tot Adjudant by het eerste Battaillon 5de halve Brigade, met behoud van deszelfs tegenwoordigen rang als 2de Luitenant in plaats van den tot 1sten Luitenant geavanceerden 2den Luitenant en Adjudant *J. M. Mohr*, de 2de Luitenant by hetzelve Battaillon, *Andries Berkenbosch*.

Gister voor den middag heeft Zyne Excellentie, de Heer *Liston*, in hoedanigheid van gevolmagtigd Minister Zyner *Groot-Brittannische* Majesteit by deeze Republyk, zyne Credentiaalen overhandigd, hebbende zig daartoe in eene Staatie koets ter audientie by het Staats-Bewind begeeven; na het volbrengen van welke plegtigheid hy de visites by de leden van het Corps Diplomarique heeft afgelegd. Gemelde houdt heden, gezamentlyk met het Diplomatiek Lighaam, het middagmaal by den Heer Ridder *d'Anduaga*, Minister van Zyne Majesteit, den Koning van *Spanjen*.

Na eenige dagen vertoevens, is gister de Heer *Cabanis*, Consul deezer Republyk te *Barcelona*, van hier naar *Rotterdam* vertrokken.

De Ridder *Ocariez*, Gezant van 't Hof van *Madrid* by de *Neder Saxische* Kreitz, te *Hamburg* resideerende, is alhier gearriveerd, en heeft zyn intrek genomen in het Logement den Marechal *de Turenne*; zullende morgen van hier naar *Parys* vertrekken.

De Chargé d'Affaires van de *Fransche* Republyk, de Burger *Marivault*, is, na eene afweezigheid van eenige weeken, gisteren in deeze Residentie geretourneerd. — Volgens de jongste Brieven uit *Parys*, was de Ambassadeur *Semonville* nog niet van daar vertrokken.

Gecommitteerden uit de disentieerende Leden van de *Hoogduitsche* Joodsche Gemeente te *Amsterdam*, zig, by eene Memorie, aan het Staatsbewind vervoegd hebbende, met opgave van hunne grieven en bezwaaren, tegen het door het Departementaal Bestuur van den *Amstel* genomen en door het Staatsbewind gesanctioneerd Besluit, waarby de geschillen, sedert den Jaare 1795, tusschen eenige disentieerende Leden en de Parnassim der *Hoogduitsche* Joodsche Gemeente ontstaan, worden vermeld, heeft het Bewind vereenigd goedgevonden, voorschreeve Memorie te stellen in handen van den Raad van Binnenlandsche zaaken, welke beide partyen heeft aangeschreeven Gecommitteerden alhier te zenden, ten einde met den Raad in conferentie te treden. Dienvolgens zyn ll. Maandag alhier, van wegen de Provisioneele Parnassim, de Burgers *Keyser* en *Boas*, en van wegen de disen ieerende Leden de Burgers *Asser* en *de Leeuw*, met den Raad van Binnenlandsche zaaken in conferentie geweest.

By den Zee-Raad der *Bataafsche* Republyk, zal, van Zondag den 9. tot Saturdag den 25 September inclusive, Presideeren de Burger *J. A. Clignett*.

Naarmen vernomen heeft de Secretaris der *Zweedsche* Legatie by ons Gouvernement, Heer van *Castrom*, bevel bekomen, om naar *Engeland* te vertrekken, ten einde, by de *Zweedsche* Legatie aldaar, in de zelfde hoedanigheid te resideeren.

(*Het vervolg op de kant van deeze bladzyde.*)

nog ongevestigde rust van zyn nieuw Koningryk, als zo veele bewegredenen gebeezigd worden, om den Koning overtehaalen, *Etrurien* niet te verlaaten. Het antwoord des Konings is geweest, dat hy het verzoek in overweeging zou neemen. Ook is sedert heeft men vernomen, dat het vertrek hunner Majesteiten van *Florencen* naar *Livorno* werkelyk op den 29. Augusty bepaald is, uit welke laatste haven een *Spaansch* esquader hen naar *Spanjen* zal overvoeren.

ITALIAANSCHE REPUBLYK.

De verheffing van *Buonaparte* tot perpetueelen Eersten Consul der *Fransche* Republyk, is in de onze, als welke meer dan eenige andere met dien Magtstraats persoon in verband staat, op de luisterrykste wyze gevierd geworden. Den 29. had dit feest, ingevolge een te voren gepubliceerd Programma, te *Milaan* plaats, alwaar, behalven het houden van openbaare vreugde bedryven, ook een *Te Deum* gezongen werd, ten einde

(*Het vervolg op de tweede bladzyde.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TURKYEN.

Eene aangenaame tyding heeft zig in het laatst van Augusty door *Triëst* verspreid, dat, namelyk, de zo lang weerspannige *Pazwan-Oglu*, door middel van eene aanzienlyke aan hem in eigendom afgestaane streek gronds, met de Hof verzoend, en de voormaalige Hospodar van *Wallachyen* door hetzelve in genade was aangenomen; eene gebeurtenis, welke, zo zy werkelyk heeft plaats gehad, aan den binnenlandschen Oorlog in de *Europeesche* Staaten des Ryks een spoedig einde zal maaken.

SPANJEN.

Hunne Koninglyke Majesteiten, welke den 12. Augusty van *Madrid* naar *Barcelona* vertrokken zyn, ten einde het huwelyk tusschen onze Prins en Prinses en die van *Napels*, by Procura-

de het Opperweezen voor deeze heilryke gebeurtenis te danken.

HONGARYEN.

Niettegenſtaande de bedugtheid, welke men omtrent eene aanſtaande ontbinding van onze Ryksvergadering had opgevat, blyft zy nog ſteeds aanhouden en haare beraadſlagingen voortzetten, in afwagting van eene tweede overkomst des Keizers, die men zegt tegen den 20. September te zullen plaats hebben. Algemeen wordt deeze gunſtige verandering, op welke de weinige bereidwilligheid der Stenden, om in alles aan de begeerten van onzen Souverein toetegeeven, geene hoop gaf, toegeſchreeven aan de vermogende bemiddeling van onzen Palatyn, Aarts Hertog *Joſeph*, die de belangen van het *Hongaarſche* Volk met meer yver voorſtaat, dan men van een broeder des Keizers zou hebben durven verwagten.

DUITSCHLAND.

Ingevolge de jongstgemelde veranderingen in het beſtuur der *Oostenrykſche* Erflanden in *Duitschland*, bevat hetzelve, naar opgave der *Weener* Hof Courant, thans de navolgende Departementen. Eene vereenigde Ryks Cancelary, welke de Staatszaaken van alle de *Duitſche* Erflanden, en van de beide *Gallicien* behandelen zal; 2., eene Ryks-Finantie- en Bank-Kamer, tot het toezigt over alle de takken van huishoudelyk beſtuur der Monarchy, gemeenſchappelyk met de aan haar ondergeſchikte Deputatie der Bank, de Kamer der Munten en Mynwerken, de Finantie- en Crediet Commisſie, eene Commisſie voor de zaaken van den Koophandel, en eene voor die der Domeinen, en, 3. een Oppers Gerechtshof, belast met al wat tot rechtzaaken behoort, in de *Duitſche* Staaten, in *Boheemen* en in de beide *Gallicien*. Behalven de reeds gemelde aanſtellingen, welke het gevolg deezer veranderingen geweest zyn, heeft ook nog de Keizer den Baron *van Mark* tot Kancelier by de Ryks Kancelary van *Ooſtenryk* en van *Boheemen*; den Baron *van Weber* in deszelfs plaats tot Preſident by het Appels-Gerechtshof, den Graaf *Chotsch* tot eerſten Burggraaf; den Ryks-Hofraad *Wallis* tot eerſten Provinciaal-Rechter, en den Ryks-Hofraad *von Dietrichſtein* tot Gouverneur van *Moravien* benoemd. De Graaf van *Stampach*, die eerſte Burggraaf was, heeft zyn ontslag in die waardigheid verkreegen; en, ſints de Baron van *Somarau* Preſident der regeering van *Neder Oostenryk* is, is ook het Opper-beſtuur der Policy met dat Departement vereenigd.

Behalven zyne uitgebragte ſtem als afgevaardigde van *Boheemen*, legde ook nog de Heer *von Schraut* in de tweede zitting der Ryks-deputatie eene verklaaring over, tot de Schadevergoedingen voor den geweezen Groot-Hertog van *Toscaanen* betrekkelyk, welke Vorst hy klaagde by het voorgeſtelde plan niet het derde gedeelte der vergoedingen ontfangen te hebben, die hem by het Tractaat van *Luneville* toegezegd waren, en voor wien hy dus, in naam des Keizers, eene uitgeſtrekter vergoeding in *Zwaben* vorderde, ten einde alzo deszelfs aanſtaande inkomsten tot dezelfde hoogte te brengen als die der landen, welken hy verlooren heeft. Deeze verklaaring liet de Minister van *Boheemen* oogenblikkelyk volgen door de reeds bekende, aangaande de bezitneming van *Paſſau*. Deeze laatſte, eene zydelingſche beſchuldiging tegen den Koning van *Pruiſſen* inhoudende, werd door den Minister van *Brandenburg* beantwoord in eene andere, by welke hy het gedrag zyns Meesters rechtvaardigde, die, in de bezitneming der hem toegeweezene ſtreeken, niet blootelyk als Ryks-ſtand, maar ook als onafhangelyke Mogendheid gehandeld had; eene handelwyze, waartoe hy te meer gerechtigd was, door de gelaatenheid, met welke hy, tot bevordering van den vreede des Ryks, geduld had, dat de Keizer, by het Tractaat van *Luneville*, de *Pruiſſiſche* bezittingen aan geene zyde van den *Rhyn*, en inzonderheid het Hertogdom *Gelder*, waar over hy, zelfs als Hoofd des Ryks, zig nimmer eenige beſchikking kon aanmaatigen, aan *Frankryk* afſtond.

In de gewoone zitting der Ryksvergadering zelve, op den 4. September gehouden, heeft de Baron *von Linker*, Minister van *Eichſtädt* geprotesteerd tegen de bezetting dier ſtad, welke, benevens andere plaatſen in *Frankenland*, door de *Beyerſche* troepen in bezit genomen is.

De Hertog van *Wurtemberg*, die tot nog toe geene beweegingen gemaakt had, om zig van de hem toegeweezene Schadevergoedingen te verzeekeren, heeft thans insgelyks, op den 5. September, een reſcript uitgevaardigd, by hetwelk hy de aanſtaande inrukking zyner troepen aankondigt aan de Steden en Landſtreeken, door het *Gallo-Ruſſiſch* plan aan hem toegelegd.

De *Ruſſiſche* Gezant aan het *Pruiſſiſch* Hof, Heer *van Alopeus*, deezer dagen te *Berlyn* aangekomen, is van daar naar *Caſſel* vertrokken.

REPUBLYK WALLISERLAND.

De Conſtitutie, onder welke *Walliſerland* zynen met weerzin hernomen rang als Republyk zal intreeden, is thans bekend, en bevat hoofdzaakelyk de navolgende bepaalingen:

De Catholyke Apoſtoliſche Roomſche Godsdienst is de Godsdienst van den Staat. Hy alleen heeft eene openbaare eerdienst. — *Walliſerland* vormt eenen vryen en onafhangelyken Staat, onder beſcherming en waarborging der *Franſche*, *Italiaanſche* en *Helvetiſche* Republyk. — Geen vast eigendom hoegenaamd is met eene altoosduurende uitkeering bezwaard. Alle uitkeeringen, inzonderheid de Tienden, zyn afkoopbaar. — De Republyk van *Walliſerland* wordt beſtuurd door eene algemeene Landsvergadering en eenen Staats-Raad. — De afgevaardigden ter Landsvergadering zullen zyn in eevenredigheid van een over twee duizend inwooners. — De Biſchop van *Sion* heeft zitting en beraadſlagende ſtem in de Landsvergadering. — Deeze Vergadering komt tweemaal in het Jaar, op den 15. Meyen en op den 15. November, by elkander. Haare zitting duurt ſlegts veertien dagen. Zy houdt zig met de ſamenſtelling der wetten bezig. — De Staats-Raad, uit een Groot-Bailliuw en twee Raadslieden beſtaande, is met de uitvoering der wetten, en het algemeen Beſtuur belast. — De Groot Bailliuw beſchikt over de gewapende magt. — Hy zorgt voor de binnen- en buitenlandſche veiligheid van den Staat, en onderhoudt met de buitenlanders banden van Staatkunde en van Koophandel. — De Raadsman van Staat, met het opzigt over de Finantien belast, doet jaarlyks reekening aan de Landsvergadering. — De weg, die thans over den *Simplon* gebaand wordt, wordt ten koste der *Franſche* en *Italiaanſche* Republyk aangelegd. *Walliſerland* zal niet verpligt zyn, de doortogt van den zelven te doen bewaaken; de *Franſche* Republyk alleen neemt de zorg op zig om dezelve te verdeedigen. — *Walliſerland* zendt geene diplomatieke afgevaardigden, en ontfangt alleen die der drie waarborgende Republyken. De Agenten dier drie Republyken zullen de Burgers van *Walliſerland*, die zig in de plaats hunner reſidentie bevinden, en zig aan hun wenden, beſcherming verleenen.

HELVETISCHE REPUBLYK.

De berigten, welke men omtrent verdere gevegten tusſchen de wederzydſche troepen verſpreid had, zyn, gelukkiglyk, te voorbaarig geweest, en het gevegt aan de *Rengg* ſchynt veeleer de vyandelykheden voor een tyd geſtuit te hebben. Niettegenſtaande de eerste opwellingen van drift en bedreigingen van wraak, welke de tyding van hetzelve by het Gouvernement had te weeg gebragt, heeft dit laatſte wysſelyk berekend, dat deszelfs tegenwoordige magt, welke men gehoopt had genoegzaam te zullen zyn, om de misnoegde Cantons door vrees in bedwang te houden, misſchien niet toereikend zyn zou, om tegen derzelver aanwasſende kragten eenen werkelyken oorlog uittehouden. Diensvolgens heeft het Gouvernement den Generaal *Andermatt* doen gelasten, niet anders dan verdeedigender wyze werkzaam te zyn, de inſtructien van deszelfs Commisſaris *Keller* veranderd, paspoorten aan de nieuwe afgevaardigden der Kleine Cantons verleend; in een woord met dezelven de rollen gewisſeld, en, eeven als kortlings te vooren de misnoegden, alles aangewend om tyd te winnen. Het oogmerk deezer poogingen is ook niet lang een geheim gebleeven. By eenen boodſchap, kort na het ontfangen berigt van het gevegt aan de *Rengg*, door den Uitvoerenden Raad aan den Senaat ingezonden, wordt deeze laatſte verzogt eene Commisſie te benoemen, ten einde met het Gouvernement de middelen te beraamen, om het Vaderland voor deszelfs gedreigden ondergang te behoeden. Den 31. Augusty hield deeze Commisſie haare eerſte conferentie met het Gouvernement, en den 2. September werd de uitſlag der beraadſlagingen aan den Senaat medegedeeld. Zy was, het voorſtellen der vraag: *of in de regeeringloosheid, welke thans door* Helvetien *heerscht, en aangezien de onbeschaafdheid der magt van het Gouvernement, het niet raadzaam was, de tusschenkomst van* Frankryk *te verzoeken?* Dit vraagſtuk werd het onderwerp van heevige debatten, en het beſluit van den Senaat bleef tot eene volzende bywenkomst uitgeſteld. Te meerdeliger in de daad is eene beſliſſing in deezen, daar, by ſommigen onzer ingezeetenen, het gedrag van *Frankryk* in het terug trekken zyner troepen, en de belofte van ondersteuning, aan beide de partyen gegeeven, niet anders beſchouwd wordt, dan als zo veele poogingen, om ons tot eene uiterlyk vrywillige bekentenis te dwingen, dat wy, ter handhaaving van ons beſtuur en rust, zonder den byſtand onzer magtige bondgenoote, uit eigen kragten niets vermogen.

Dit zelfde gevoel ſchynt ook in de misnoegde Cantons te heerſchen. Van twee brieven, door het Canton *Glaris*, ter geleegenheid van het houden der Landsgemeinte, afgevaardigd, is eene aan den *Franſchen* Gezant *Verninac* gerigt, niettegenſtaande zyne reeds vroeger gegeevene verklaaring, dat zyn Gouvernement zig in de onlusten van *Helvetien* niet wil mengen, en by dezelve beroept zig het Canton *Glaris* op de plegtige toezegging van het Tractaat van *Luneville*, volgens welke, elke Staat ongeſtoord zig zelf eene Conſtitutie geeven mag. In de andere brief, aan het Gouvernement zelf ingezonden, en, eeven als de eerſte door den druk publyk gemaakt, beklaagt zig het Canton *Glaris* over eene openbaare ſchending der waarheid en goede trouw, daar, by de opgave der ſtemming omtrent de jongſte Conſtitutie, het Gouvernement het Canton *Glaris* heeft voorgedragen als dezelve te hebben *aangenomen*, terwyl hetzelve inderdaad die Conſtitutie heeft *verworpen*.

Middelerwyl verdubbelt ons Gouvernement in waakzaamheid. Te *Bern* is de Policy met eene ongewoone ſtrengheid werkzaam. Talryke patrouilles doorkruisſen de ſtraaten, en een detachement cavallery is elke nagt op het plein van het Arſenaal geleegerd. Op het meir van *Zurich* is, naar men verzeekert, onlangs eene ſom van 90,000 guldens, twintig quintaalen buskruid, en veertien honderd geweeren, aan de kleine Cantons behoorende, opgeligt; en alle de toegangen tot deeze Cantons worden door de uitgezette troepen ten ſtrengſten bewaakt. Niettegenſtaande alle deeze zorgvuldigheid, heeft intusſchen de Generaal *Andermatt* niet kunnen beletten, dat, by het verplaatſen der troepen uit *Zurich* naar *Zug*, de inwooners der eerstgemelde ſtad hunne klagten tegen de inleegering van troepen hernieuwd, de wapenen opgevat, en zelven zig van de poorten en wallen hebben meester gemaakt. — Van zyne zyde heeft het beſtuur van het Canton *Underwald*, een relaas van het gebeurde aan de *Rengg* doen publiceeren, volgens het welk het verlies van deszelfs troepen by dit gevegt ſlegts in eenen geſneuvelden en eenige weinige gekwetſten beſtaan heeft.

FRANSCHE REPUBLYK.

De wyze, waarop het Gouvernement den wederſtand des Keizers tegen het met *Rusland* ontworpen plan van Schadevergoeding beſchouwt, is nog door geen officieel alhier gepubli-

(*Het vervolg op de kant van deeze bladzyde.*)

---

*Twee BOEKDRUKKERS Knegts, genegen zynde in *den Hage* te Werken, adresſeere zig ter Drukkerye van *J. Y. STUERMAN*, inits aan een goed gedrag, en voor hun Werk bekwaam zynde. *Brieven franco.*

OUDERS of VOOGDEN, geneegen zynde, hunne Kinderen of Pupillen, tegen aanſtaanden November, alhier in een APOTHEEK te engageeren; gelieven zich te adresſeeren ter Drukkerye deezer Courant. *Brieven Franco.*

Op Maandag den 27. September 1802. en vier volgende dagen zal *JOHANNIS VAN TIFFELEN*, in zyn *Boekwinkel op het Rapenburg, naby de Houtſtraat*, TE LEYDEN, *Verkoopen*: Eene uitmuntende Verzameling van BOEKEN, bevattende twee Catalogen en een Appendix, beſtaande dezelven in *Mediſche*, *Anatomiſche*, *Chirurgiſche*, en *Auctores Claſſici*, *voorts Hoog- en Nederduitſche boeken in de beſchaafde Wetenſchappen*, alle wel geconditioneerd, de Eerſten verzameld door wylen den Wel-Edelen Heer THOMAS BALTHAZAR HAVER, *Medicinæ Doctor te Leydon* (en niet FREDR. zo als abuis op de Tytel van de Catal. gedrukt ſtaat,) de Tweeden, door den Wel-Edelen Heer en Mr. M. W., en de Appendix, door wylen den Heer N. S. de Catalogus is door de *Bataafſche* Republiek verzonden, en alles zal op Vrydag en Zaturdag voor de Verkooping te zien zyn.

** Te *Amſterdam*, by den Boekverkooper *J. A. SWALM*, wordt uitgegeeven: Een ſtel van twee fraaye Konſtplaaten, verbeeldende de Illuminatien voor het Stads- en Oost Indisch Huis te Amſterdam, gegraveerd door D. VEELWAARD, en op Franſch PLAATPAPIER gedrukt. De prys is met de beſchryving, 12. Stuivers. — Als mede de Pourtraitten van *S. Nieuwenhuiſen*, *S. Hogendyk* en *W. Writs*, à 5. en een halve Stuiver.

Door J. J. STUERMAN, in den Haag.

---

geerd ſtuk bekend geworden, doch, hoe door andere onzer nieuwspapieren omtrent dit ſtuk geſchreeven, en waarſchynlyk by onze Lezers te *Regensburg* gelagt wordt, kan men opmaaken uit het navolgend ſtuk, in een onzer laatſte dagbladen in het licht gegeeven.

„Het *Weener* Hof doet zeer luid de onvoeglykheid klinken, welke, volgens hetzelve, gelegen is in de bezitneming der Schadevergoedingen, alvorens de Ryksdeputatie omtrent deeze groote zaak uitſpraak gedaan hebbe. Maar, waarom dan toch heeft het, do *Salzburg* en *Berchtolsgaden*, in naam van den Aartshertog *Ferdinand* te bezetten, neevens den Keurvorst van *Beyeren*, in deeze groote ongerechtigheid gedeeld? en waarom heeft het stilzwygend toegelaten, dat deeze laatſte Vorst bezit nam van zyne Schadevergoedingen in *Frankenland*, alleenlyk van hem eischende, dat hy niets in *Zwaben* bezetten zou, alwaar dat Hof het aandeel van den Aartshertog wegnoodig vilde, ten einde, door dit middel, den Keurvorst van *Beyeren* in de noodzakelykheid te ſtellen, om de ruiling aan de *Ooſtenrykſche* Staaten wil omgeeven blyven? — Dit is het eenigst punt niet, waarin het gedrag van dit Hof tegenſtrydig is met deszelfs verklaringen by de Ryksvergadering. — Deszelfs troepen, bezetteden met goedkeuring van den Keurvorst van *Mentz*, de Stad *Erfurt*, en zy bezetteden dezelve, om het *Mentzſch* grondgebied te beſchermen. Waarom heeft men hun bevel gegeeven, die ſtad te verlaaten, op het oogenblik zelf, dat de Koning van *Pruiſſen* te *Weenen* verklaaren deed, dat hy zig van dezelve zou meester maaken? — Waarom doet van eenen anderen kant, *Oostenryk* zyne troepen te *Paſſau* binnen rukken? Is het, zo als de Majendheid zegt, om dat Biſdom tegen eenen inval te beveiligen? Maar, waarom dan de *Menzſche* bezittingen overgeleeverd? of heeft de Aartskanceliers Ryks minder regt, dan de Biſſchop van *Paſſau*, op de beſcherming zyner Keizerlyke Majeſteit? De *Oostenrykſche* Staats-Ministers ſchynen afgerigt gewoeg op belangs-berekentnis-

Terwyl de magt des Eerſten Conſuls het gezag eens Keizers nadert, nadert ook de pragt zyner woonplaats die van *Frankryk*. Reeds waren onderſcheidene vrouwen en kinderen ons hals gebragt, en de gewapende blanken vermogen ter naauwernood den Negus het hoofd te bieden. Terſtond op de aankomst deezer tyding waien twee Fregatten